«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Начальник
Висоцького надлісництва
_____ Олександр ШАНЬКО

Програма навчання працівникам державної лісової охорони Висоцького надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» та представників суб'єктів підприємницької діяльності, що надають лісозаготівельні послуги, а також інформування зацікавлених сторін щодо виявлення, охорони та моніторингу, запобігання збору, полювання чи відлову зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва.

Висоцьк -2026р.

Документ розроблено і оприлюднено на виконання вимог індикаторів 6.4.6 лісової сертифікації стандарту системи ведення лісового господарства для України (FSC-STD-UKR-01-2024 V 1-1)

Вступ

Біологічне різноманіття – мінливість живих організмів, що походить з усіх джерел, включаючи, серед іншого, наземні, морські та інші водні екосистеми і екологічні комплекси, частиною яких вони є. Це поняття включає різноманітність у межах виду, між видами, та різноманіття екосистем.

Рідкісні види – види, які рідко трапляються, проте не класифікуються як такі, що перебувають під загрозою. Такі види розповсюджені в географічно обмежених ареалах чи особливих оселищах, або зрідка трапляються на великій території.

Вид, що перебуває під загрозою – вид, що відповідає критеріям IUCN (2001) для категорій «Уразливий (VU), «Той, що зникає» (EN) або «У критичній небезпеці» (CR), і має високий, дуже високий або надзвичайно високий ризик зникнення у дикій природі. Для цілей лісової сертифікації ці категорії можуть бути змінені відповідно до офіційних національних класифікацій (які мають законне значення) та до місцевих умов і щільності популяцій (які можуть впливати на рішення щодо відповідних заходів із збереження.

Загроза – ознака або застереження щодо можливості або наближення шкоди чи негативних впливів.

Природне оселище (біотоп) – ділянка суші чи водного простору природного або напівприродного походження, яка визначається за абіотичними та біотичними характеристиками.

Екосистема – це природна або штучна система, що складається з угруповань живих організмів і середовища їхнього існування. Це сукупність видів рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів, що співіснують, взаємодіють між собою і з навколишнім середовищем проживання таким чином, що співтовариство може зберігатися і функціонувати протягом тривалого періоду часу Заходи з виявлення рідкісних та тих, шо перебувають під загрозою, видів.

Мережа території для збереження - ті частини одиниці господарювання, для яких збереження є первинною, а в деяких випадках – єдиною метою. До таких територій належать репрезентативні ділянки, зони збереження, охоронювані території, сполучні території та особливо цінні для збереження території.

1. **Заходи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів.**

Заходи з виявлення типових та унікальних природних комплексів, місця зростання та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу відображаються під час проведення базового лісовпорядкування. У протоколах першої та другої лісовпорядних нарад обов'язковим є відображення проектованих та реалізованих робіт щодо реалізації вищезазначених заходів.

З метою системного обстеження лісових територій і виділення унікальних природних комплексів, місць зростання, та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу, цикл досліджень поділяється на чотири етапи:

1) попередній (камеральне обстеження території);
2) початковий (рекогносцирувальне обстеження території);
3) основний (стаціонарні дослідження);
4) додатковий (уточнення, коригування отриманих результатів).

Роботи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів мають проводитись із залученням фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

Роботи виділення та моніторингу рідкісних видів флори та фауни проводяться системно щорічно протягом вегетаційного періоду. Звіт подається раз на рік у грудні місяці.

2. **Навчання працівників Висоцького надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».**

Навчання може проводитись як на нарадах лісової охорони так, і на зборах трудового колективу надлісництва з залученням фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

За результатами обов'язково повинен складатись протокол засідання з відображенням списків присутніх.

У разі дії карантинних обмежень у регіоні діяльності надлісництва, пов'язаних з поширенням епідеміологічних захворювань, режимом воєнного стану навчання може проводитись у режимі онлайн.

3. **Навчання представників суб'єктів підприємницької діяльності, що надають лісозаготівельні послуги.**

До договорів про надання послуг пов'язаних з лісозаготівлею включити пункти щодо обов'язкового дотримання Вимог FSC-STD-UKR-01-2024 V 1-1 стандартів Суб'єктами підприємницької діяльності під час виконання робіт (надання послуг).

Під час проведення закупівлі послуг пов'язаних з лісозаготівлею, обов'язково у тендерну документацію додається умова щодо декларування підприємцями дотримання вимог лісової сертифікації стандарту системи ведення лісового господарства для України (**FSC-STD-UKR-01-2024 V 1-1**). В подальшому це має бути відображене у договорі.

Навчання представників суб'єктів підприємницької діяльності, що надають лісозаготівельні послуги щодо запобігання збору, полюванню чи відлову рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів, можуть проводити як головний лісничий так і начальник відділу лісового та мисливського господарства.

4. **Інформування представників зацікавлених сторін та сторін, чиї інтереси зачеплено.**

Інформування представників зацікавлених сторін та сторін, чиї інтереси зачеплено щодо виявлених рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів, а також про запобігання їх збору, полюванню чи відлову проводиться шляхом розміщення відповідної інформації на сайті філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

5. **Відповідальні за проведення навчання**

Контроль за вчасним проведенням навчанням працівників, суб'єктів підприємницької діяльності, а також за інформуванням представників зацікавлених сторін та сторін, чиї інтереси зачеплено у Висоцькому надлісництві покладено на відповідального за лісову сертифікацію начальника надлісництва.

Перелік та опис виявлених на території лісового фонду рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин по Висоцькому надлісницві філії «Поліський лісовий офіс» відповідно до вимог національного стандарту FSC-STD-UKR-01-2024 V 1-1 системи ведення лісового господарства «України»

№	Лісництво	Квартал	Виділ	Назва виду чи рослинного угруповання	Об'єкт, що охороняється (популяція, місце гніздування, нора тощо)
1	Локницьке	16	9	Лелека чорний	місце гніздування
2	Локницьке	26	41	Лелека чорний	місце гніздування
3	Мутвицьке	17	4	Лелека чорний	місце гніздування
4	Мутвицьке	18	12	Лелека чорний	місце гніздування
5	Мутвицьке	48	9	Лелека чорний	місце гніздування
6	Більське	1	4	Норка європейська	місце гніздування
7	Більське	21	62	Конвалія звичайна	популяція
8	Більське	28	26	Конвалія звичайна	популяція
9	Більське	28	31	Конвалія звичайна	популяція
10	Жаденське	18	32	Лелека чорний	місце гніздування
11	Жаденське	23	15	Лелека чорний	місце гніздування
12	Жаденське	24	12	Тетерук	місце гніздування
13	Жаденське	25	21	Конвалія звичайна	популяція
14	Жаденське	27	32	Лелека чорний	місце гніздування
15	Людинське	10	1-19	Журавлина дрібноплода	популяція
16	Людинське	11	1	Норка європейська	місце гніздування
17	Людинське	11	1	Осока багмова	популяція
18	Людинське	11	2	Норка європейська	місце гніздування
19	Людинське	11	3	Норка європейська	місце гніздування
20	Людинське	11	4	Норка європейська	місце гніздування
21	Людинське	11	5	Тетерук	місце гніздування
22	Людинське	11	6-39	сфагнум Магелана	популяція
23	Висоцьке	42	9	Токовище глухарів	популяція
24	Острівське	9	4	Підорлик Малий	місце гніздування
25	Острівське	3	18	Підорлик Малий	місце гніздування
26	Острівське	4	16	Підорлик Малий	місце гніздування
27	Олександрівське	3	5	Лунь Польовий	місце гніздування

28	Жаденське	29	30	Сірокопуд сірий	місце гніздування

Інженер лісового господарства
І категорії **Артур ГАВРИЛОВИЧ**